

Bilaga 6

Uppgifter om nedlagda deponier i Linköpings kommun

Dokumenttyp: Bilaga till utställningshandling avfallsplan.

Samhällsbyggnadsnämnden

2021-06-23

Uppgifter om nedlagda deponier i Linköpings kommun

I Linköpings kommun finns ett antal äldre nedlagda deponier. För undersökning och riskbedömning av avslutade kommunala deponier ansvarar kommunen. Att förvara avfall genom deponering räknas som pågående miljöfarlig verksamhet även om inget nytt avfall tillförs deponin. Detta beror på att utsläpp av föroreningar kan fortsätta trots att deponin inte längre är i drift. En sammanställning av nedlagda deponier tillsammans med en riskbedömning av dessa ska i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter ingå i avfallsplanen.

Delar av bebyggelsen i Linköpings centralort, exempelvis Tornby industriområde, och även delar av bebyggelsen i några förorter är uppförd på mark som är förorenad eller som använts som deponi. När kommunens befolkningstäthet har vuxit har områden i stadens utkant som tidigare utgjorts av områden för deponi, blivit intressanta för exploatering och utbyggnad. Många områden i staden är därför uppförda på rivningsmassor och överskottsmassor från tidigare bebyggelse. Var gränsen går mellan utfyllnad och deponi är inte alltid så tydlig.

I Linköpings kommun upptäcks fortfarande bortglömda gamla deponier, exempelvis i samband med exploateringsarbeten eller efter upplysningar från allmänheten.

Totalt har trettiofyra deponier påträffats i Linköpings kommun. Av dessa deponier har nitton stycken varit offentliga eller använts på ett sätt som medför att kommunen ska ses som ansvarig för undersökning och riskbedömning. Deponierna är alla av olika karaktär, storlek och har olika risker kopplade till sig. Tio av dessa nitton deponier ligger inom Linköpings stad. Några av deponierna ligger i områden som idag används till rekreation, andra ligger under befintlig infrastruktur och bebyggelse. Vid några av dessa deponier planeras ny infrastruktur eller bebyggelse.

I tabellen anges de kända, nedlagda deponier som finns i Linköpings kommun samt vilken typ av avfall som deponerats. I tabellen anges även vilka genomförda åtgärder som utförts samt vilka behov det finns av ytterligare åtgärder för att kontrollera risker eller få bättre underlag för framtida åtgärder.

Alla deponier i kommunen bör undersökas mer grundligt avseende vilka föroreningar de innehåller och vilken risk för utlakning av föroreningar som föreligger. Denna kunskap är viktig för att kunna avgöra vilka deponier som är i störst behov av efterbehandling. I nedanstående tabell redovisas en försiktig bedömning av i vilken prioriteringsordning Miljökontoret anser att deponierna bör undersökas. Det behövs ett bättre underlag för att kunna bedöma risker med deponierna samt möjliga åtgärder för att minimera risker för människa och miljö. Flera av deponierna har än så länge bara identifierats.

Föroreningar som inte tidigare har uppmärksammats eller bedömts vara mindre farliga har tillkommit bland de föroreningar som bör undersökas. Ett ämne som inte tidigare har uppmärksammats är PFOS, andra ämnen som bedömts medföra större risker än vad man tidigare kände till är klorerade lösningsmedel och vissa bekämpningsmedel. Metoder för hur undersökningar ska utföras av nedlagda deponier samt vad som behöver undersökas finns samlade i SGI:s publikation 14, "Inventering, undersökning och riskklassning av nedlagda deponier", från 2014.

Kontrollprogram föreslås för följande deponier:

Tornby deponin vid Stångån.

Kallerstads deponi.

Nykvarns deponi.

Lingvallens deponi.

Jakobslunds deponi vid Ljung.

Deponierna vid Stångån har i kommunens klimatstrategi "Handlingsplan för klimatanpassning", pekats ut som känsliga för översvämningar och erosion vid framtida klimatförändringar. Något som också gäller för Jakobslunds deponi vid Motalaström, gamla åfåra. Lingvallens deponi är en deponi med stor deponerad volym, vars spridningsförutsättningar av farliga ämnen är av betydande risk då deponin ligger i/på en vattenförande grusås. Dessutom kan mycket av det deponerade avfallet ligga under grundvattenytan. Lingvallen har vid tidigare undersökningar påvisat spridning av föroreningar via grundvattnet, något som behöver följas upp.

Vid sammanställningen av deponier i Linköpings kommun har framkommit att det kan finnas fler deponier än vad som tidigare har varit känt, bland annat nämns en hushållsdeponi i Mjärdevi. Från stadsarkivet har uppgifter om gamla deponier hämtats, i dessa nämns att det i Åbylund vid Nydal (Svalskeppet, stadsäga 2226) ska ha bedrivits deponi under åren 1947-48. Det finns också noteringar om att schakt- och jordmassor som ansågs obrukbara har tippats eller använts lite varstans i staden, men det finns få uppgifter om var dessa tippor är belägna. Tre tippor/deponier finns dock noterade. En schaktdeponi i en park norr om Kvarteret Astern i Vasastaden. En i Tornby, schaktdeponin vid Oskarsgatan även kallad Oskarstippen. Ytterligare en nämns, tippen vid Brostugegatan som av lägesbeskrivningen tycks vara samma deponi som i dag kallas för Nykvarns deponi, men det är inte bekräftat. Framkomna uppgifter kring dessa deponier bör följas upp och om möjligt bör deponiernas lokalisering fastställas, i förlängningen bör de undersökas och riskbedömas.

Ändrad markanvändning medför alltid ökade risker, genom ökad exponeringstid och eventuellt spridning av föroreningar och exponering för föroreningar. Detta gäller framför allt när bostäder eller infrastruktur byggs på eller nära ett gammalt deponiområde. Vid planering för exploatering på eller nära ett gammalt deponiområde bör alltid fördjupade undersökningar utföras och riskbedömning och åtgärdsutredning tas fram innan marken bedöms som lämplig för den tänkta markanvändningen.

Nedlagda deponier i Linköpings kommun, behov av ytterligare åtgärder enbart de med kommunalt ansvar.

Namn och plats	Typ av avfall som deponerats	Genomförda åtgärder, info, branschklass/riskklass m.m.	Behov av ytterligare åtgärder	Ansvarig	Genomförande-period, startas	Ansvar för uppföljning
Prio 1*						
Tornby deponi vid Stångån	Hushålls- och industriavfall	Täcktt oklart med vad för massor, riskklass 1	Grund- och ytvattenundersökningar, cirka 100 000 kr, kontrollprogram	SBN**	2022-	BMN***
Lingvallens deponi	Hushålls- och industriavfall	Täcktt, oklart med vad för massor och delvis undersökt, riskklass 2	Undersökningar av grundvattnet samt deponigas, cirka 120 000 kr, åtgärdsförslag finns framtagna av Grontmij (6-110 Mkr)	SBN	2022-	BMN
Nykvarns deponi	Industriavfall	Delvis täckt oklart med vad för massor och delvis undersökt, riskklass 2	Övertäckning, kontrollprogram, åtgärdsförslag finns framtagna av WSP (1-25 Mkr)	SBN	2022-	BMN
Bestorps deponi	Hushålls- och industriavfall	Recipientkontroll, riskklass 2	Ytvattenundersökningar, cirka 25 000 kr samt kostnader för övertäckning	SBN	2023-	BMN
Dottersätter deponi, norr om Ljungsbro	Hushålls-, industri- och byggavfall troligen mest schakt-massor	Täcktt, oklart med vad för massor, recipientkontroll har skett, riskklass 2	Ytvattenundersökningar, cirka 50 000 kr	SBN	2023-	BMN
Rapepestads deponi	Hushålls- och industriavfall	Delvis täckt med sand	Grundvattenundersökningar, cirka 60 000 kr	SBN	2023-	BMN

Stjärnorps deponi	Hushållsavfall	Delvis täckt med sand och grus	Grundvattenundersökning i brunn, cirka 16 000 kr, övertäckning	SBN	2023-	BMN
Jakobslunds deponi, vid Ljung	Hushålls- och industriavfall	Delvis täckt och undersökt, riskklass 2	Fördjupad riskbedömning, kontrollprogram, åtgärdsförslag finns framtagna av Ramboll (6-10,5 Mkr)	SBN	2023-	BMN
Prio 2*						
Deponi Bergsrondellen	Hushållsavfall, riv och schaktmassor	Täckt, oklart med vad för massor, riskklass 3	Grundvattenundersökningar	SBN	2024	BMN
Brokinds deponi	Hushållsavfall	Delvis täckt, oklart med vad för massor, riskklass 2	Övertäckning	SBN	2024-	BMN
Gistad deponi	Hushållsavfall, finns uppgift om schaktmassor	Delvis täckt, oklart med vad för massor kontroll av närliggande brunn, riskklass 2	Övertäckning	SBN	2024-	BMN
Kallerstads deponi	Hushålls- och industriavfall	Delvis täckt och undersökt. Området är inhägnat. Riskklass 2	Undersökningar och kontrollprogram	SBN	2024-	BMN
Krångestads deponi, Gammelkil	Hushållsavfall	Täckt, oklart med vad för massor, riskklass 3	Ytvatten- och sedimentundersökningar	SBN	2025-	BMN
Kyrkmarkens deponi, Nykil	Hushållsavfall	Devis täckt, oklart med vad för massor, riskklass 3	Ytvatten- och sedimentundersökningar	SBN	2025-	BMN

Slaka deponi	Hushållsavfall	Väl övertäckt, riskklass 4		SBN		
Tornby deponi vid Bergsvägen	Hushålls- och industriavfall	Täckt oklart med vad för massor, riskklass 3	Grundvattenundersökningar	SBN	2025-	BMN
Ulrikas deponi	Hushålls- och industriavfall	Täckt oklart med vad för massor, riskklass 3	Lakvatten- och ytvattenundersökningar	SBN	2025-	BMN
Deponi Brokindsleden	Hushållsavfall	Täckt och delåtgärdad, BKL 2	Undersökningar	SBN	2025-	BMN
Sturefors deponi	Hushållsavfall	Undersökt, riskklass 3		SBN		
Prio 3*						
Mjärdevi	Ingen uppgift					
Åbylund	Hushållsavfall					
Deponi i park norr om Kv. Astern Vasastaden	Schaktmassor (kan finnas annat avfall t.ex. rivningsavfall)					
Schakt-deponi Oskarsgatan	Schaktmassor (kan finnas annat avfall t.ex. rivningsavfall)	Troligen delvis undersökt av Plankontoret när stora delar av Tornby undersöktes				
Privata deponier eller pågående verksamheter						
Ginkelösa deponi 1	Hushålls-, industri- och miljöfarligt avfall	Deponin är delvis undersökt och täckt				

Ginkelösa deponi 2	Hushålls-, industri- och miljöfarligt avfall	Deponin är undersökt, delåtgärdad och täckt				
Malmen	Industriavfall	Delåtgärdad (uppgrävning av metallhydroxidslam 1982) och täckt	Tillsynsmyndighet: Försvarsinspektören	Saab		
SAAB	Industriavfall		Tillsynsmyndighet: Länsstyrelsen	Saab		
Älvestad	Industriavfall (bark m.m.)					
Drättinge (Barktippen)	Industriavfall (bark)					
Gälstad-Lundby	Industriavfall					
Nykvarn (reningsverket)	Röt slam	Riskklass 3	Tillsynsmyndighet: Länsstyrelsen	Tekniska verken		

* Enligt Miljökontorets bedömning

** Stadsbyggnadsnämnden

*** Bygg- och miljönämnden